

prim. Josip Čulig, dr. med.

ALERGIJA

ALERGIJSKE BOLESTI

su skupina različitih kliničkih entiteta kojima je zajednička osnova imunološka upala uzrokovana interakcijom antigena i antitijela u ponovljenom kontaktu.

SIMPTOMI

☞ Gornjeg respiratornog sustava:

- ✓ vodenasta sekrecija iz nosa
- ✓ pečenje i suzenje očiju
- ✓ gusti gnojni sekret iz nosa

☞ Donjeg respiratornog sustava:

- ✓ otežano disanje
- ✓ “sviranje” u prsima
- ✓ napadaji gušenja
- ✓ produktivni kašalj
- ✓ konzistentan sputum
- ✓ otežano disanje kod fizičkog napora

Simptomi vezani za kožu

- urtikarija
- svrbež
- oticanje
- ekcem u djetinjstvu
- opstipacija ili sluzava stolica
- crijevni paraziti
- kožne promjene kod izlaganja suncu ili hladnoći

Osnovni simptomi alergije na lijekove

- urtikarija
- otok vjeđa
- sitan osip
- crvenilo
- otok oko zglobova

Subjektivne smetnje:

❖ svrbež ❖ pečenje ❖ osjećaj vrućine u glavi ❖
trnci ❖ klonulost ❖ mračenje ❖ zujanje u ušima ❖
nesvjestica ❖ znojenje ❖ lupanje srca ❖ gušenje ❖
mučnina ❖ proljev ❖ povraćanje

AALERGENI

Potencijalno je svaka tvar kadra potaknuti alergijsku reakciju u organizmu

Inhalacijski alergeni uzrokuju:

- rinitis
- astmu
- konjuktivitis

Ingestivni alergeni su: Injekcijski alergeni su:

- bjelančevine u hrani
  - konzervansi
  - aromatske tvari
  - lijekovi
- kontrastna sredstva
  - lijekovi
  - ubod insekta

ALERGIJA NA LIJEKOVE

- oko 5% hospitaliziranih bolesnika
- najčešće kožne promjene
- angioedem
- bronhospazam
- anafilaktički šok
- citotoksične reakcije (anemije, trombocitopenije, neutropenija)
- eksfolijativni dermatitis
- kontaktni dermatitis

PSEUDOALERGIJSKE REAKCIJE

po simptomima su slične alergiji, ali su različitog patomehanizma;

- **idiosinkrazija**
- **intolerancija**
- **anafilaktoidna reakcija**

DIF. DIJAGNOZA ALERGIJSKIH I NEALERGIJSKIH NUSPOJAVA I LIJEKOVA

Razlike

- količine tvari
- kumulativni učinak
- korelacija farmakološkog djelovanja nuspojava
- slični simptomi davanja drugih lijekova
- klinička slika

Alergijske

- minimalna količina tvari
- nema kumulativni učinak
- česta nuspojava
- različita klinička slika

Nealergijske

- veća količina tvari
- nužan kumulativni učinak
- rijetko povezane s farmakološkim djelovanjem
- tipična klinička slika

**HISTAMIN je biogeni amin rasprostranjen u prirodi (insekti, biljke).
Kod čovjeka ga najčešće nalazimo u koži, plućima i probavnom sustavu.**

UČINCI HISTAMINA (1)

A. Periferni

<u>Mjesto</u>	<u>Učinak</u>
arterije	H1 kontrakcija
arteriole	H1 + H2 relaksacija
vezikuli	H1 kontrakcija H2 relaksacija
većina	H1 kontrakcija
endo	oslabljena kontrakcija porast permeabilnosti
senzorni i živci	H1 depolarizacija
mišići	H2 smanjeno otpuštanje medula
želuca	H2 sekrecija kiseline

UČINCI HISTAMINA (2)

B. Središnji

H1 + H2

žed

pijenje

regulacija temperature

sekrecija ADH

krvni tlak

percepcija boli

ANAFILAKTIČKA REAKCIJA nastaje kod prethodno senzibilizirane osobe.

ANAFILAKTOIDNA REAKCIJA nastaje kod prvog kontakta i obično je uzrokovana idiosinkrazijom.

UZROČNICI ANAFILAKSIJE:

- hrana
- ubod insekata
- krv i krvi preparati
- serum i vakcine
- lijekovi

UZROČNICI ANAFILAKTOIDNE REAKCIJE:

- rendgenski kontrasti
- neki lijekovi (opioidi, ASK)

KLINIČKA SLIKA ANAFILAKSIJE

1 - 15 minuta nakon dodira s uzročnikom

- nemir • palpitacija • svrbež • šum u ušima •
kašalj • sekrecija iz nosa • urtikarija •
angioedem • laringealni edem •
bronhospazam • hipotenzija • šok

LIJEČENJE ANAFILAKSIJE

1. adrenalin

2. adrenalin

3. adrenalin

← Davati intravenski!

← Po potrebi davati svakih 10 - 15 minuta!

4. antihistaminik

5. kortikosteroidi (preventivno!)

6. aminofilin

7. kisik

8. nadoknada volumena